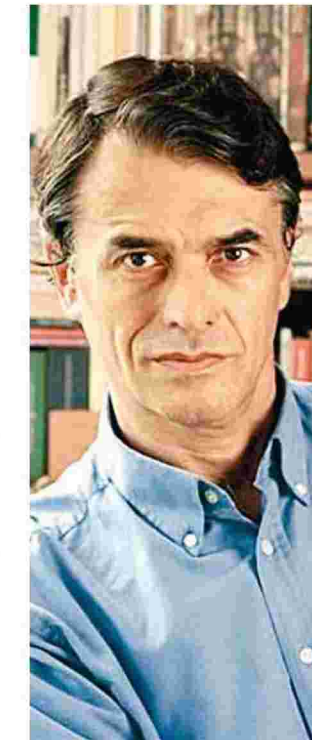

Από την αυτοβιογραφία στην αυτοαποκάλυψη

Το **βίωμα της πατρικής και της μητρικής απουσίας** σ' ένα χαμπλόφωνο λογοτεχνικό δράμα

Ο συγγραφέας Χάρης Βλαβιανός

ΧΑΡΗΣ ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ
Το αίμα νερό:
Μυθιστόρημα
σε σαράντα
πέντε πράξεις

Εκδόσεις Πατάκη,
 σελ. 75, τιμή 6,90
 ευρώ

ΧΑΡΗΣ ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ
 Το αίμα νερό
 Μυθιστόρημα σε σαράντα πέντε πράξεις

ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τα παιδικά του χρόνια θα σκιαστούν από πολύ νωρίς, όχι τόσο επειδή χώρισαν οι γονείς του όσο γιατί κανένας από τους δύο δεν κατόρθωσε να τον κρατήσει κοντά του. Ο πατέρας του θα αποδράσει στον γεωγραφικό χώρο, παρεμβάλλοντας ανάμεσά τους τον Ατλαντικό Ωκεανό: δουλεύοντας σε όλη του τη ζωή ως χρηματιστής στη Βραζιλία, θα κάνει εκεί μian άλλη οικογένεια και το μόνο που θα του εξασφαλίσει είναι μία ή δύο συναντήσεις ετησίως. Η μάνα του, πάλι, θα αποδράσει στο ψυχικό πεδίο: απασχολημένη σφόδρα με τις κατά καιρούς ερωτικές περιπέτειες, όπως και μόνιμως καταχρεωμένη, δεν θα βρει, παρά σπανίως, την ευκαιρία να τον προσέξει.

Η απόσταση, ωστόσο, από το οικογενειακό περιβάλλον θα μεγαλώσει και με έναν άλλον τρόπο, αφού ο ίδιος θα μείνει πάντοτε εσώκλειστος στο σχολείο του: ως την ώρα που θα πάρει το απολυτήριό του και θα δοκιμάσει τα πρώτα βήματα της ελευθερίας του. Αυτή είναι η ιστορία την οποία θα ξετυλίξει ο πρωτοπρόσωπος αφηγητής στο καινούργιο βιβλίο του Χάρη Βλαβιανού, που ανήκει σε ό,τι έχει χαρακτηριστεί «εξομολογητικό μυθιστόρημα». Το εξομολογητικό μυθιστόρημα πηγάζει από την εξομολογητική λογοτεχνία, αλλά δεν ταυτίζεται ακριβώς μαζί της. Στη μακραιώνη παράδοση της εξομολογητικής λογοτεχνίας (από τον Αυγουστίνο και τον Ντε Κούνινο ως τον Ρουσό και τον Σατομπριάν), ο πρωτοπρόσωπος αφηγητής εκθέτει όχι μόνο την αυτοβιογραφία του, τις εμπειρίες και

τα συναισθήματά του, αλλά και τις ιδέες ή τις πεποιθήσεις του για τον κόσμο. Στο εξομολογητικό μυθιστόρημα η υποκειμενικότητα του αφηγητή διεκδικεί τη μερίδα του λέοντος, περνώντας από την αυτοβιογραφία στην αυτοαποκάλυψη. Και εδώ επανερχόμαστε στον Βλαβιανό, που θα παραμερίσει την ποιητική του ιδιότητα για να αναδείξει μια τριπλή αποξένωση. Μπορεί η αφήγηση να εστιάζει την προσοχή της κυρίως στα πρόσωπα της μάνας και του πατέρα, τοποθετώντας την αυτοβιογραφία του αφηγητή σ' ένα διακριτικό περιθώριο, στην πραγματικότητα, όμως, συμβαίνει κάτι εντελώς διαφορετικό. Ο πατέρας, η μάνα και η εσώκλειστη παραμονή στο σχολείο των Αναβρύτων σηματοδοτούν τρεις βαθμούς εξορίας τού εγώ το οποίο εξιστορεί τα δρώμενα: πρώτα ο διάπλους του

πατέρα και η εγκατάστασή του στη Βραζιλία, ύστερα η απομάκρυνση της μάνας, που θα αφοσιωθεί στους έρωτες και στα χρυσαφικά της, και ύστερα το σχολείο το οποίο θα καλύψει με τα τείχη του όλη την εξωτερική πραγματικότητα. Η εξομολόγηση δεν είναι εύκολη υπόθεση. Η αισθηματολογία και η ανάγκη για αυτοδικαίωση παραμονεύουν παντού και μπορεί να κόψουν τα πόδια της οιασδήποτε αποκάλυψης, μετατρέποντας τις ομολογίες της σ' έναν γλυκερό και ναρκισσιστικό θρήνο. Ο Βλαβιανός εν τούτοις ξέρει (φαντάζομαι πως το έχει μάθει από την ποίησή του, που έχει επίσης ένα έντονο αυτοβιογραφικό στοιχείο) πώς να προφυλαχτεί από την εκχείλιση της συγκίνησης. Με μικροπερίοδο, παντελώς αδιακόσμητο λόγο, που επιτρέπει στη

φωτιά των αισθημάτων του να καίει μόνο κάτω από την επιφάνεια των λέξεων, αλλά και με τη δύναμη να φτιάχνει χαρακτήρες, θα μεταμορφώσει το βίωμα της πατρικής και της μητρικής απουσίας σ' ένα χαμπλόφωνο λογοτεχνικό δράμα: ένα δράμα το οποίο, ακριβώς λόγω των χαμπλών τόνων του, θα αγγίξει αμέσως τόσο τον νου όσο και την καρδιά μας.